

Ustavni sud Crne Gore, u Prvom vijeću za meritorno odlučivanje o ustavnim žalbama, u sastavu: sudija Dragana Đuranović, predsjednica Vijeća i sudije Snežana Armenko i Momirka Tešić, članice Vijeća, na osnovu odredaba člana 149. stav 1. tačka 3. Ustava Crne Gore i člana 48. tačka 10. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore (»Službeni list Crne Gore«, br. 11/15.), na sjednici Vijeća, od 20. aprila 2023. godine, donio je

## **ODLUKU**

**ODBIJA SE** ustavna žalba.

### **O b r a z l o ž e n j e**

#### **I POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM CRNE GORE**

1. M. K., iz P. (u daljem tekstu : podnosilac ustavne žalbe) pokrenuo je postupak u ovom predmetu ustavnom žalbom (U-III br. 412/21), koju je Sudu podnio dana 5. aprila 2021. godine.

2. Podnosioca ustavne žalbe zastupa M. K., advokat iz P..

3. Ustavna žalba je podnijeta protiv presude presude Vrhovnog suda Crne Gore, Rev.br. 18/20, od 6. oktobra 2020. godine.

4. Podnosilac ustavne žalbe se žalio na povrede prava iz odredaba čl. 20.,32. i 58. Ustava Crne Gore, člana 6. stav 1 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i člana 1. Protokola br.1. uz Konvenciju. U bitnom tvrdi da su samo dvije vrste dokaza izvedene i da nije dato obrazloženje o primjeni prava, niti je navedena bilo koja odredba materijalnog prava.

5. Predložio je da Ustavni sud usvoji ustavnu žalbu, ukine osporenu presudu i predmet vrati na ponovni postupak i odlučivanje.

#### **II ČINJENICE I OKOLNOSTI PREDMETA**

6. Podnosilac ustavne žalbe je tužilac u postupku koji je prethodio ustavnosudskom

7. Predmet spora je dug. Naime, tužilac je tražio isplatu iznosa od 63.000,00 €, a na ime ugovorene nagrade za izvršene advokatske usluge tuženom u periodu, od 30. juna 2015. do 31. marta 2017. godine, uz obračun i isplatu pripadajućeg PDV-a po stopi od 21%. Tuženi je istakao prigovor prebijanja - kompenzacioni prigovor.

8. Odlučujući o tako postavljenom tužbenom zahtjevu, prvostepeni sud je isti odbio kao neosnovan. Presudom drugostepenog suda odbijena je, kao neosnovana žalba tužioca i potvrđena presuda prvostepenog suda. Vrhovni sud je osporavanom presudom odbio reviziju tužioca, kao neosnovanu. U bitnom sudovi navode da nije sporna saglasnost ugovornih strana u pogledu pripadajuće naknade tužiocu za obavljeni advokatski rad, ali odredba ugovora o naknadi „po pogodbi“ ne upućuje na tužiočevu tvrdnju da je ista bila ugovorena u fiksnim

mjesečnim iznosima od 3.000,00 €, niti bi navedeno proizilazilo iz drugih provedenih dokaza, a u prvom redu iskaza zakonskog zastupnika tuženog.

### **III RELEVANTNE USTAVNE I KONVENCIJSKE NORME**

#### ***Ustav Crne Gore:***

##### **Član 32**

“Svako ima pravo na pravično i javno suđenje u razumnom roku pred nezavisnim, nepristrasnim i zakonom ustanovljenim sudom.”

#### ***Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda:***

##### **Član 6 stav 1**

„Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona.“

### **IV MJERODAVNO PRAVO**

#### ***Zakon o obligacionim odnosima ("Službeni list CG", br. 47/2008):***

##### **Član 95**

“(1) Odredbe ugovora primjenjuju se onako kako glase.

(2) Pri tumačenju spornih odredaba ne treba se držati doslovnog značenja upotrijebljenih izraza, već treba istraživati zajedničku namjeru ugovornih strana i odredbu razumjeti u skladu sa načelima obligacionog prava utvrđenim ovim zakonom.

##### **Član 96**

(1) Zajednička namjera ugovornih strana utvrđuje se prema onome što je jedna strana stvarno izjavila i kako je trebalo da druga strana ovo razumije.

(2) Kad nije moguće utvrditi zajedničku namjeru ugovornih strana treba istraživati namjeru koju bi redovno imala razumna lica istog svojstva kad bi bila u istoj situaciji.

(3) Ako je utvrđeno da je jedna strana imala namjeru da ugovor dobije određeno značenje, a u vrijeme zaključenja ugovora druga strana je morala znati za tu namjeru ugovor treba tumačiti na način koji je u skladu sa namjerom prve strane.

##### **Član 97**

Prilikom tumačenja ugovora posebno se cijene: okolnosti u kojima je zaključen, prethodni pregovori, ponašanje ugovornih strana nakon zaključenja ugovora, priroda i svrha ugovora, tumačenje koje su ugovorne strane već primijenile na slične odredbe i praksu koju su međusobno uspostavile, značenje koje se obično pridaje odredbama i izrazima u određenoj struci ili grani, kao i načelo savjesnosti i poštenja.”

### **V PRETPOSTAVKE ZA MERITORNO ODLUČIVANJE**

9. U skladu sa odredbom člana 149. stav 3. Ustava Crne Gore, Ustavni sud je nadležan da odlučuje o ustavnoj žalbi zbog povrede ljudskih prava i sloboda zajemčenih Ustavom, nakon iscrpljivanja svih djelotvornih pravnih sredstava.

10. U skladu sa odredbom člana 68. stav 2. Zakona o Ustavnom sudu ustavna žalba se može podnijeti nakon iscrpljivanja svih djelotvornih pravnih sredstava, dok se, u skladu sa odredbom člana 69. stav 1. alineja 1. istog Zakona, ustavna žalba može podnijeti u roku od 60 dana, od dana dostavljanja pojedinčanog akta protiv kojeg se može podnijeti ustavna žalba.

11. U konkretnom slučaju predmet osporavanja je presuda Vrhovnog suda Crne Gore, Rev.br. 18/20, od 6. oktobra 2020. godine, protiv koje nema djelotvornih pravnih sredstava propisanih zakonom. Naime, osporenu presudu podnosilac ustavne žalbe je primio 5. februara 2021. godine, a ustavna žalba je podnijeta 5. aprila 2021. godine, tj. u roku od 60 dana, kako je propisano odredbom člana 69. stav 1. alineja 1. Zakona o Ustavnom sudu. U konačnom ustavna žalba ispunjava uslove iz odredbe člana 37. Zakona o Ustavnom sudu, jer ne postoji neki formalni razlog zbog kojeg ustavna žalba nije dopuštena niti je očigledno ( prima facie) neosnovana ili zasnovana na zloupotrebi prava.

12. Imajući u vidu odredbe člana 149. stav 3. Ustava Crne Gore, čl. 37., člana 68. stav 2. i člana 69. stav 1. alineja 1. Zakona o Ustavnom sudu, Ustavni sud je utvrdio da predmetna ustavna žalba ispunjava uslove za meritorno odlučivanje.

## **VI OSNOVANOST**

13. Ustavni sud, prije svega, konstatuje da se, u konkretnom slučaju, radi o parničnom postupku, koji je podnosilac ustavne žalbe pokrenuo tužbom, radi duga, tako da se radi o predmetu građanskopravne prirode, pa podnosilac, u predmetnom postupku, uživa garancije prava na pravično suđenje, iz odredaba člana 32. Ustava i člana 6. stav 1. Evropske konvencije. Stoga će Ustavni sud ispitati da li je postupak pred redovnim sudovima bio pravičan, onako kako to zahtijevaju navedene odredbe Ustava i Konvencije.

### **a) Navodi podnosioca**

14. Podnosilac se žalio da mu je uskraćeno pravo na pristup sudu, jer sudovi nijesu dali razloge o bitnim činjenicama, niti su odgovarali na odlučne navode, čime je povrijeđeno i pravo na pravni lijek. Tvrdi i da su samo dvije vrste dokaza izvedene i da nije dato obrazloženje o primjeni prava, niti je navedena bilo koja odredba materijalnog prava, a da su lažno konstruisane činjenice.

### **b) Obrazloženje sudova**

15. Sudovi u svojim presudama konzistentno navode da je tužbeni zahtjev tužioca upravljen na isplatu duga neosnovan, s pozivom na citirane odredbe člana čl. 95, 96 i 97 Zakona o obligacionim odnosima. Smatraju da nema dokaza na osnovu kojih bi se sa sigurnošću utvrdilo da je tužilac izvršio poslove za tuženog i vrijednost istih, pa kako tužilac, shodno teretu dokazivanja iz čl. 219 ZPP-a, nije dokazao svoje navode, sudovi su postavljene tužbeni zahtjev odbili, kao neosnovan.

### **c) Ocjena Suda**

16. Ustavni sud smatra da je neslaganje podnosioca sa pitanjem isplate duga pitanje tumačenja prava, što prvenstveno spada u domen redovnih sudova. S tim u vezi, Ustavni sud ukazuje da je, prema praksi Evropskog suda, prvenstveno na domaćim organima, naročito sudovima, da rješavaju probleme tumačenja domaćih zakona. Sud ne treba postupati kao sud „četvrte instance“, te stoga neće prema članu 6. stav 1. Evropske konvencije dovoditi u pitanje ocjenu domaćih sudova, osim ako se njihov utvrđenja mogu smatrati proizvoljnim ili očigledno

nerazumnim (vidi Evropski sud, Ašćerić protiv Bosne i Hercegovine, odluka od 17. decembra 2019. godine, tačka 23. s daljnjim referencama). Takvu praksu dosljedno prati i Ustavni sud u svojim brojnim odlukama.

17. U slučaju podnosioca ustavne žalbe riječ je o isplati duga - ugovorene naknade za izvršene advokatske usluge.

18. Ustavni sud primjećuje da se, u konkretnom slučaju, zaključenim ugovorom o pružanju usluga pravne pomoći, od 5. januara 2009. godine, tužilac kao davalac usluga obavezao da u cjelosti zastupa tuženog u svim pravnim poslovima pred sudovima, državnim organima i trećim licima, u kojima se kao primalac usluga tuženi pojavljuje, kao stranka, u cilju zaštite njegovih prava i interesa i da mu svakodnevno pruža usluge pravne pomoći, davanjem pravnih savjeta i predloga za pravilno rukovođenje društvom i da, u vezi s tim, obavlja sve potrebne poslove, a što je propisano članom 1. navedenog Ugovora. Članom 6. istog Ugovora propisano je da se tuženi, kao primalac usluga, obavezuje da tužiocu naknadi sve nužne i potrebne troškove, koje isti učini, u cilju obavljanja poslova primaoca usluga, kao i da mu isplaćuje naknadu skladno pogodbi. Navedeni ugovor ne sadrži nijednu odredbu kojom je određena visina mjesečne naknade koju je tuženi obavezan da isplaćuje tužiocu za obavljanje poslova tuženog. U prilog prednjeg je i činjenica da u spisima predmeta ne egzistira nijedna faktura, niti uplata na iznos od 3.000,00€, a činjenica da zbirni iznos faktura koje je tužilac ispostavljao tuženom, kada se podijeli sa brojem mjeseci za koje je izvršen obračun iznosi 3.000,00€, ne znači da se radilo o mjesečnoj naknadi od 3.000,00€, jer nema ni jednog dokaza da je takav dogovor među strankama postignut.

19. Ocjena je Ustavnog suda da je nadležni sud iznio ustavnopravno prihvatljive razloge za svoju presudu, odnosno da je svoje pravne stavove obrazložio na način koji je otklonio sumnju u arbitrnost postupanja i odlučivanja. Ustavni sud nije našao okolnosti koje bi upućivale na povredu navedenog ustavnog prava podnosioca, iz razloga što je ocijenio ustavnopravno prihvatljivim stav redovnog suda da tužilac nije dokazao da je u spornom periodu preduzimao pravne radnje u korist tuženog, niti je dokazao da je ugovoreni mjesečni iznos nagrade bio 3.000,00€.

20. Ovo sa razloga što tužilac nije predložio nove dokaze iz kojih bi se utvrdilo u spornom periodu koje je to pravne poslove tužilac za tuženog obavljao pred sudovima, državnim organima i trećim licima i da li je za zastupanje u tim poslovima tužiocu isplaćena naknada u tim predmetima, te da li je za tuženog svakodnevno pružao usluge pravne pomoći i davao pravne savjete i predloge za pravilno rukovođenje pravnim društvom, koje je to poslove obavljao za potrebe tuženog i u kom obimu, u čemu su se sastojali i vrijednost - račune za izvršeni rad. Stoga nema dokaza na osnovu kojih bi se sa sigurnošću utvrdilo da je tužilac izvršio poslove za tuženog i vrijednost istih. Kako tužilac, shodno teretu dokazivanja iz čl. 219 ZPP-a, nije dokazao svoje navode, to je ustavnopravno prihvatljiv stav sudova da je tužbeni zahtjev tužioca neosnovan.

21. Stoga ovako obrazloženje osporavane presude Ustavni sud ocjenjuje ustavnopravno prihvatljivim. Osporavana presuda se zasniva na zakonito provedenom postupku i na ustavnopravno prihvatljivom tumačenju i primjeni relevantnih odredaba ZOO-a, na činjenično stanje koje je utvrđeno u sudskom postupku i ne ostavlja utisak proizvoljnosti u

odlučivanju, već sadrži jasne i konzistentne razloge, sa kojeg razloga nema elemenata koji bi ukazivali da je materijalno pravo proizvoljno ili nepravično primijenjeno sa ustavnopravnog aspekta prava, iz člana 32. Ustava i člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

## **VII OSTALE NAVEDENE POVREDE**

22. Navodi o povredi prava na pristup sudu, kao i povredi prava na pravni lijek odnose se na nedostatak obrazloženja osporene presude, za koje je obrazloženje Ustavni sud našao da je ustavnopravno prihvatljivo (vidi tačku 20. ove Odluke), zbog čega su takvi navodi neosnovani.

23. U odnosu na navode o povredi prava iz odredaba člana 58. Ustava Crne Gore i člana 1. Protokola broj 1. uz Konvenciju, Ustavni sud, zapaža da podnosilac ustavne žalbe kršenje ovog prava, takođe, zasniva na navodima koji su već detaljno razmotreni u odnosu na pravo na pravično suđenje i za koje je zaključeno da su neosnovani. S obzirom na to, Ustavni sud smatra da su navodi u ovom dijelu o kršenju prava na imovinu iz člana 58. Ustava Crne Gore i člana 1. Protokola broj 1. uz Konvenciju neosnovani.

Na osnovu iznijetih razloga odlučeno je kao u izreci.

U-III br. 412/21  
20. april 2023. godine  
P o d g o r i c a

Predsjednica Vijeća,  
Dragana Đuranović, s.r.